



2013-04-25

511-8745-2013

1273-206

Vår referens

Miljöavdelningen

Johan Johnmark

040 - 25 25 54

Enligt Sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Tyingemossen, Osby kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen fastställer att skötselplanen, daterade den 25 april 2013, för naturreservatet Tyingemossen i Osby kommun ska gälla tills vidare.

Redogörelse för ärendet

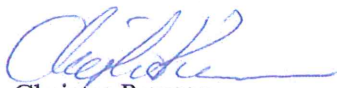
Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet Tyingemossen i Osby kommun. Förslaget har remissbehandlats.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen ska, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m, fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 2

Detta beslut har fattats av t.f. enhetschef Christer Persson. I den slutliga handläggningen har även deltagit naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.


Christer Persson


Johan Johnmark



LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

2(2)

2013-04-25

511-8745-2013
1273-206

Bilagor:

Skötselplan för naturreservatet Tyringemossen i Osby kommun

Hur man överklagar

Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande

Skötselplan för naturreservatet

Tyringemossen

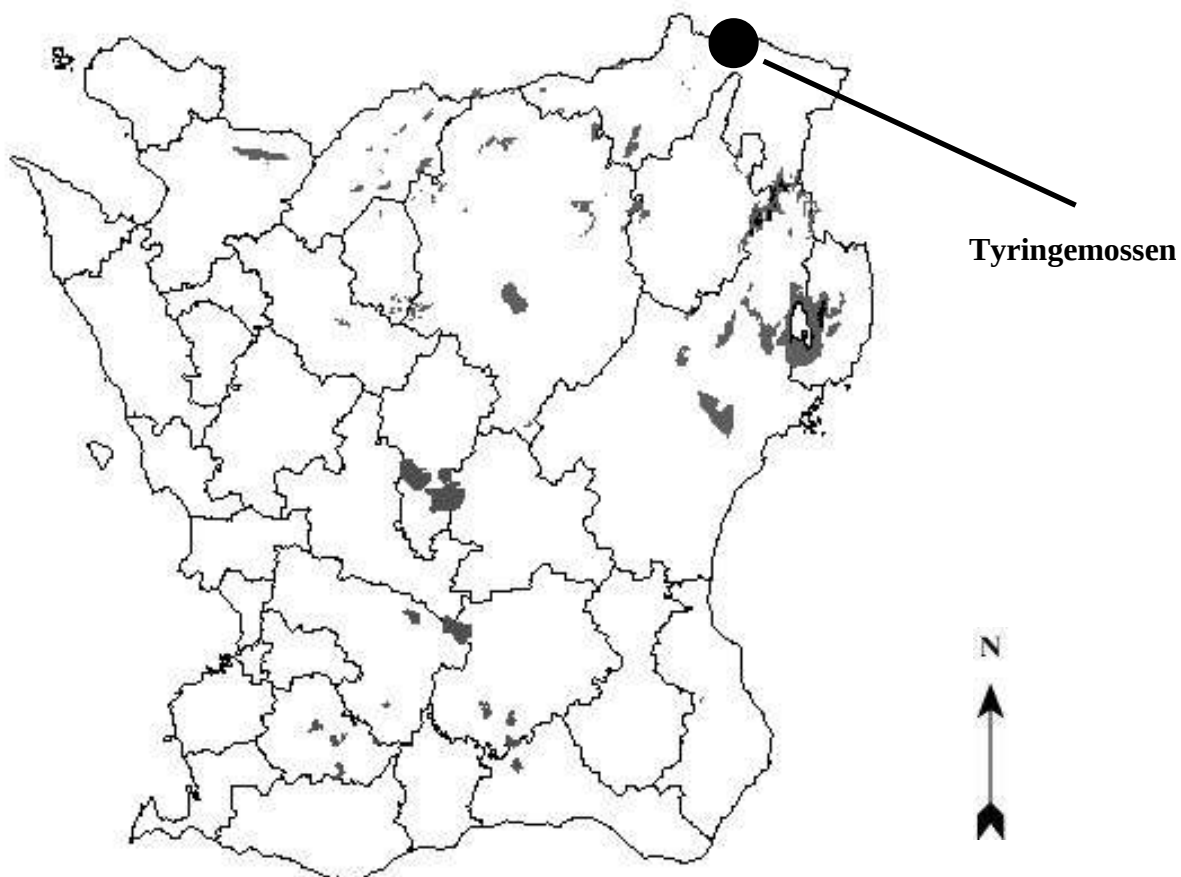
Osby kommun
Skåne län



Miljöavdelningen



Länsstyrelsen
Skåne



Översiktskarta med kommungränser och områdets läge. Skala cirka 1:1000 000.

Diarienummer	511-8745-2013, 1273-206
Beslutssdatum:	2013-004-25
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Tyngemossen
Utgiven av	Länsstyrelsen i Skåne län
Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen i Skåne län 2013
Omslagsbild:	Tyngemossen år 2012 foto: Johan Johnmark

Innehållsförteckning

1 Syftet med naturreservatet.....	5
2. Beskrivning av området	6
2.1 Administrativa data	6
2.2 Historisk och nuvarande markanvändning.....	7
2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden	10
2.3.1 Allmänna naturförhållanden	10
2.3.2 Geologi och Hydrologi	11
2.3.3 Fågelfaunas bevarandevärden	12
2.3.4 Kulturmiljö.....	12
2.3.5 Vegetation.....	12
2.3.6 Allmänhet och friluftsliv	13
3. Planerad markanvändning och skötselåtgärder.....	14
3.1 Övergripande beskrivning av bevarandemål och skötselåtgärder	14
3.2 Skötselområden	14
4. Mål och föreskrifter för skötselområden.....	14
4.1 Skötselområde Öppen mosse och laggkärr cirka 14,8 hektar	14
4.1.1. Beskrivning	14
4.1.2. Bevarandemål	15
4.1.3. Restaureringsåtgärder	15
4.1.4. Skötselåtgärder.....	15
4.2 Skötselområde Skogsbevuxen myr cirka 10,3 hektar.....	15
4.2.1. Beskrivning	15
4.2.2. Bevarandemål	16
4.2.3. Restaureringsåtgärder	16
4.2.4. Skötselåtgärder.....	16
4.3 Skötselområde Degenererad mosse cirka 1,9 hektar.....	16
4.3.1. Beskrivning	16
4.3.2. Bevarandemål	17
4.3.3. Skötselåtgärder.....	17
4.4 Skötselområde Brandfältsskog cirka 1 hektar	17
4.4.1. Beskrivning	17
4.4.2. Bevarandemål	18
4.4.4. Skötselåtgärder.....	18
5. Friluftsliv och turism	18
5.1 Information.....	18
5.2 Tillgänglighet, parkering.....	18
5.3 Utmärkning av naturreservatets gräns.....	18
6. Konsekvenser av klimatförändringarna.....	18
7. Jakt	19
8.Tillsyn.....	19
9. Dokumentation och uppföljning.....	19
9.1 Uppföljning av bevarande-/skötselmål	19
9.2 Dokumentation av skötselåtgärder	19
9.3 Uppföljning av kostnader.....	19
10. Revidering av skötselplanen	19
11. Kostnader och finansiering	19
11.1 Ekonomisk utredning	19
11.2 Finansiering av förvaltningen.....	20

12. Prioritering av föreslagna åtgärder	20
13. Källor.....	20
13.1 Litteratur	20
13.2 Kartor	21
14. Påträffade Natura 2000- och rödlistade arter.....	21
15. Utdrag ur fastighetsregistret.....	21

Bilagor

Bilaga 1 Skötselområden och anläggningar

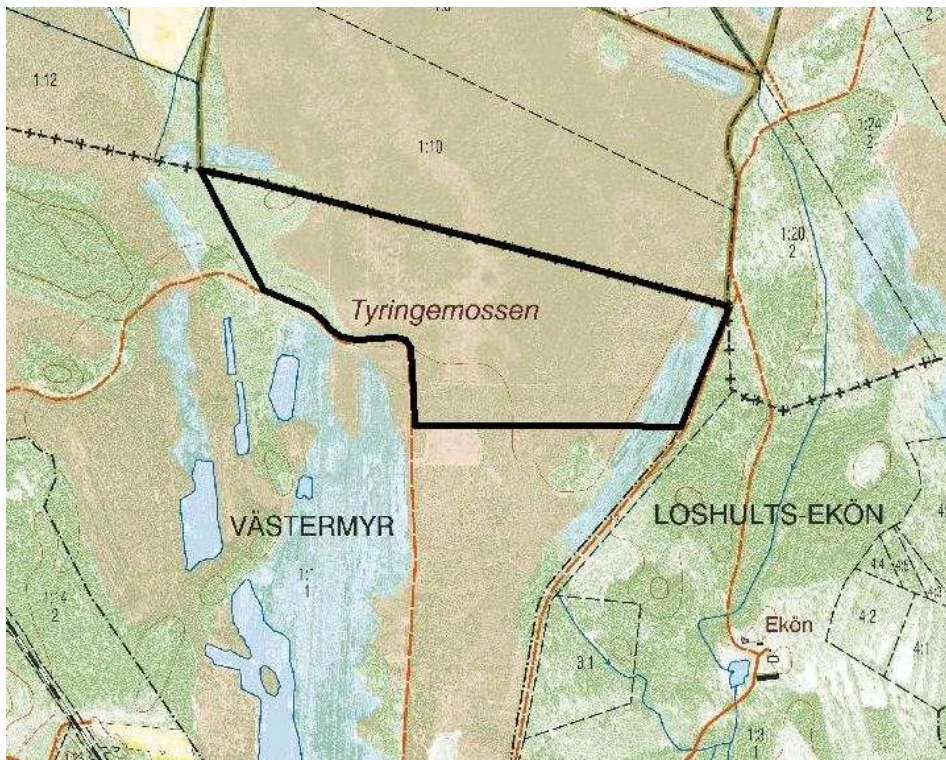
1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och restaurera en ornitologiskt, botaniskt, geologiskt och hydrologiskt värdefull myr.

Syftet nås genom att:

- Långsiktigt bevara, restaurera och utveckla myrens naturliga hydrologi, vegetation och djurliv,
- Långsiktigt bibehålla gynnsam bevarandestatus för förekommande Natura 2000-naturtyper och arter som grönben och ljungpipare,
- Ge allmänheten möjlighet att uppleva områdets natur, dock i sådan omfattning att risk för skador på områdets biologiska värden inte uppstår.

Nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.



Naturreservatet begränsas av mitten av svart heldragen. Skala 1:10 000

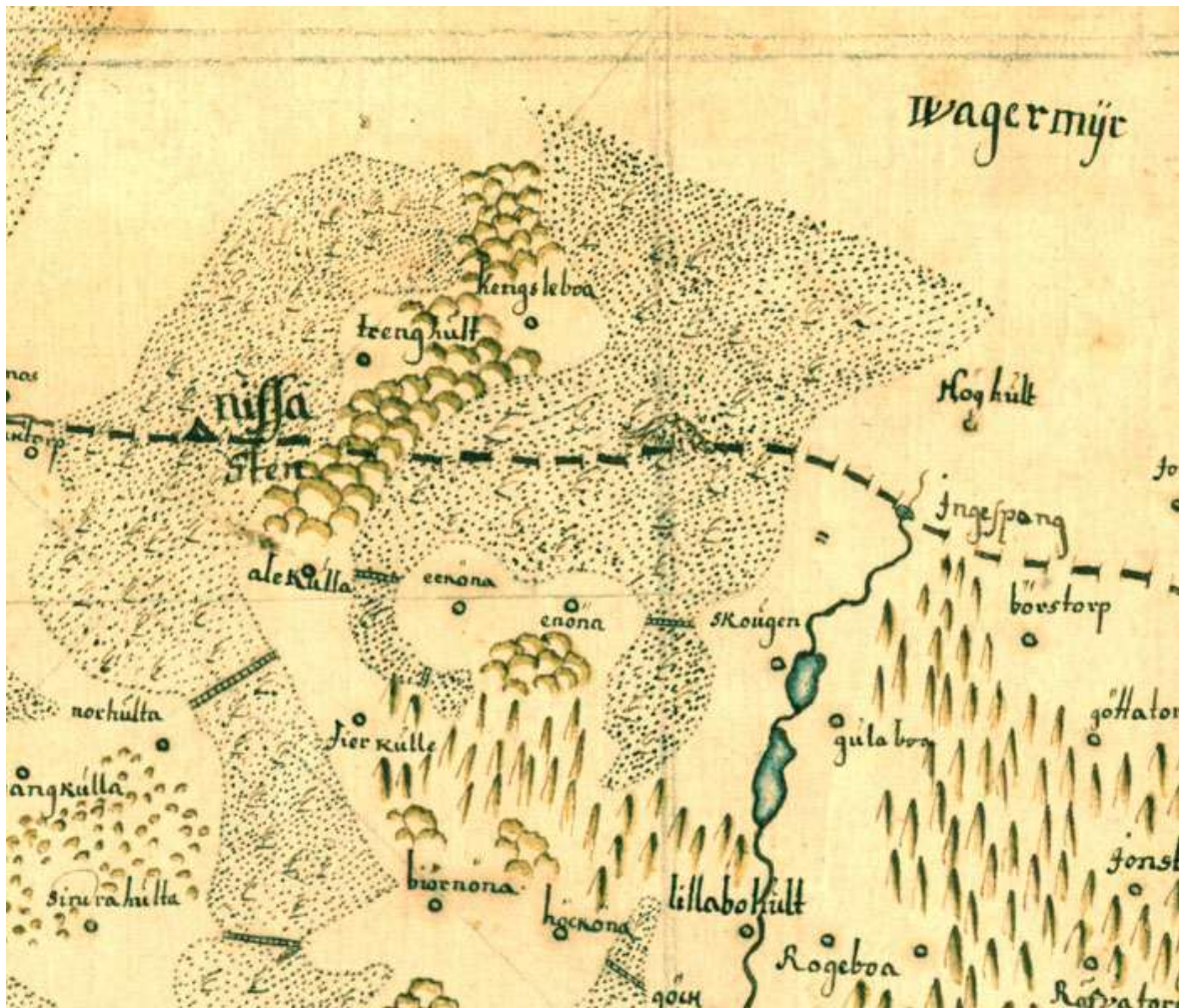
2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Tyringemossen
DOS Id. nr.	1005824
Skyddsform	Naturresevat
Beslutsdatum	25 april 2013
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen Skåne
Län	Skåne
Kommun	Osby
Församling/Socken	Loshult
Vegetationszon	Boreonemorala zonen (sydsvenska barrskogsregionen)
Naturgeografisk region	12 A Sydöstra Smålands skogs- och sjörika slättområde
Läge	Cirka 20 km nordöst om Osby
Kartblad	Ekonomiska kartan: 04E2a
Gränser	Området är markerat med svart, heldragen linje på karta sidan 5.
Koordinater	Y:452140, X:6261220 (SWEREF 99)
Fastighet	Västermyr 1:1 (del av)
Markägare	Enskild
Arealer	28,17 ha totalt, varav cirka 14,8 hektar öppen myrmark 1,9 hektar degenererad mosse och 10,3 hektar skogklädd myr och 1 hektar brandfältsskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län
Planförfattare	Johan Johnmark

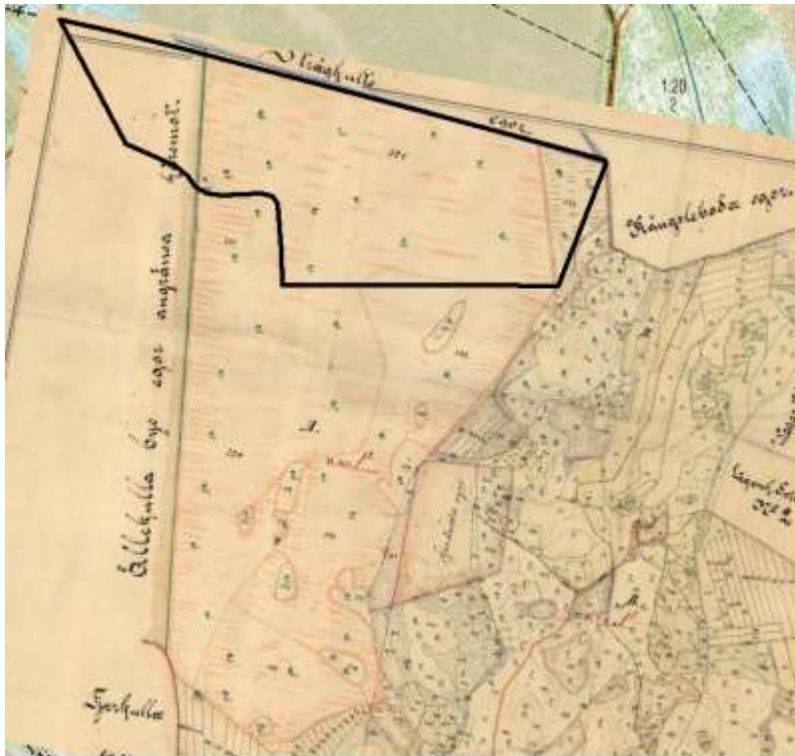
2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Buhrmans karta från 1680-talet ger en ganska bra bild av Vakö myrs och Tyingemossens utbredning, markanvändning och vegetationstyper. Överrensstämningen mellan den historiska kartan och dagens markanvändning är förvånansvärt stor. T.ex. är bokskog markerad runt byn Enöns närmsta omgivningar, vilket fortfarande är fallet. Söder och öster därom var markerna då, liksom nu, mestadels barrskogsbevuxna. En skillnad är dock att barrskogarna då dominerades av tall, och inte gran som idag. Troligtvis var också den hävdade och odlade jordbruksmarkarealen i omgivningarna mindre, men områdena med gles betad utmarksskog med ljung som dominerande fåltskiktsart betydligt större. På Buhrmans karta kan man också se två kavelbroar markerade, en mellan Ållekulla och Ekön och en mellan Ekön och Fjärrkulla.

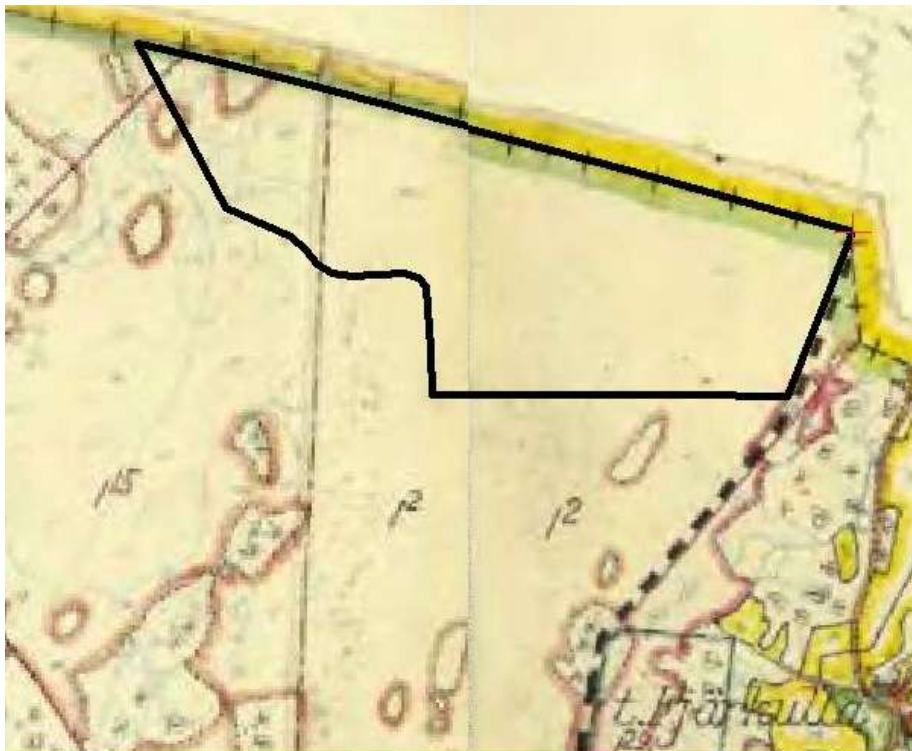


Buhrmans karta från 1680-talet är tillräckligt detaljerad för att ge en bra bild av Vakö myrs och Tyingemossens utbredningsområde och hur markanvändningen såg ut i omgivningarna. Gårdarna Ållekulla och Ekön finns skriftligt belagda sedan år 1568 respektive 1584.

Fram till början av 1800-talet var nyttjandet och påverkan på myren begränsad vilket framgår av Laga skifteskartan från 1903. Myren hade alltså ett större utbredningsområde innan omfattande dikningsföretag utfördes främst under tidigt 1900-tal.

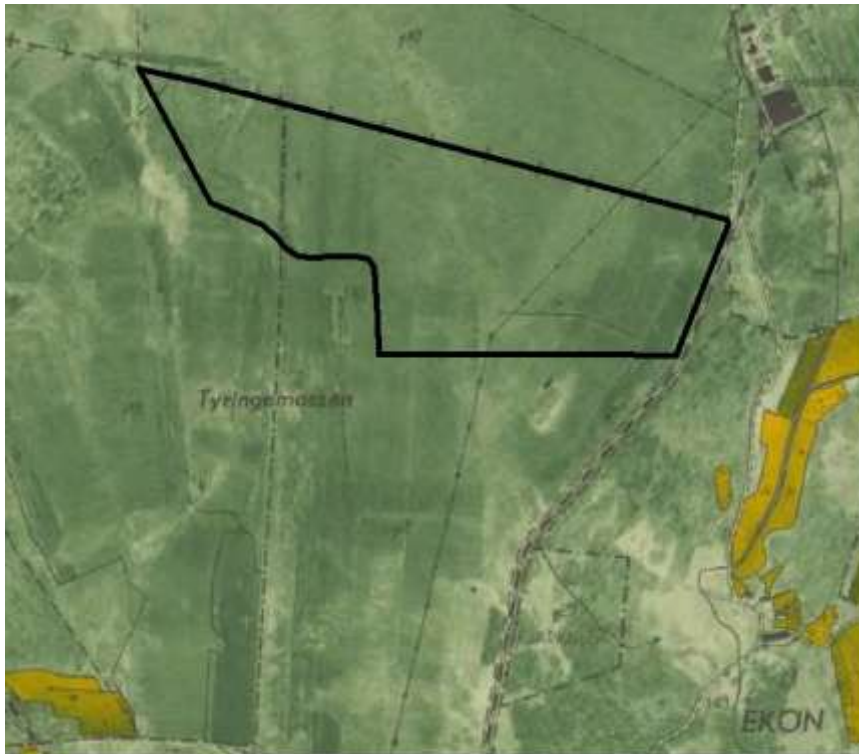


Laga skifteskartan från år 1903. Kartan är ritad innan torvtäktverksamheten på myren påbörjades. Kartan har georefererats.



Häradsekonomiska kartan från år 1926-34. Hela naturreservatet utgjordes av öppen myr. Kartan har georefererats. Notera att järnvägen nu har anlagts i östra kanten av Tyingemossen.

Under första världskriget och den energibrist som uppstod påbörjades en storskalig mer industriell torvbrytning i de båda sydliga vikarna av Vakö myr, varav Tyingemossen utgjorde den västliga viken. En torvströfabrik anlades och en järnväg drogs till denna. Torvtäktverksamhet pågick fram till år 1948.



Den ekonomiska kartan från 1949, fotot är från 1947 visar den pågående täktverksamheten på och i anslutning till Tytingemossen samt att en elledning är framdragen rakt igenom området.



Tytingemossen två år efter branden 1992.

Den händelse i modern tid som påverkat myren mest är den stora branden sommaren 1992. Nästan hela myren brann med undantag för den norra delen i Kronobergs län. Intensiteten i branden varierade, men ute på det stora öppna myren sjönk torvtäcket med 10 - 30 cm. Framför allt i den sydvästra delen av myren spred sig branden i vindriktningen in över fastmarken och ett totalt ca 150 ha, varav ca 80 ha i Skåne, stort skogsmarksområde brann ned innan regn och brandbekämpningsinsatserna släckte elden.



Ortofoto från år 2010 (det senast tagna). Igenväxningen med tall på myren fortskrider. Kraftledningen som syns på den ekonomiska kartan från år 1949 är nedmonterad.

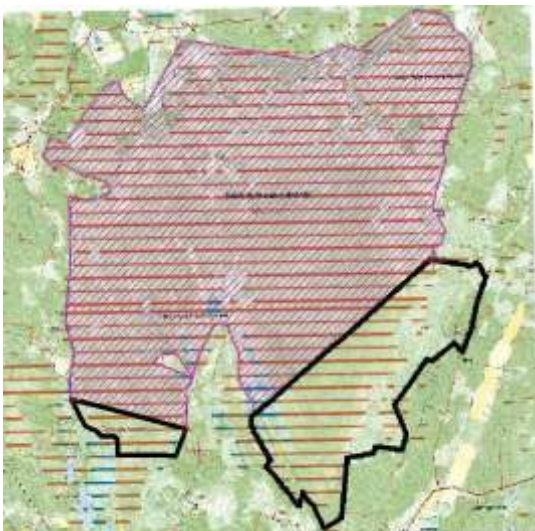
2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden

2.3.1 Allmänna naturförhållanden

Tyringemossen utgör en del av Vakö myr som är ett av Sydsveriges största myrkomplex på gränsen mellan Skåne och Kronobergs län. Den sammanlagda ytan är drygt 13 km², varav drygt 3 km² ligger i Skåne län. I Kronobergs län har cirka 968 hektar av myren skyddats som naturreservat. Detta beslut omfattar ett skydd av cirka 28 hektar myr i Skåne län. Till sin karaktär är Vakö myr ett komplex av koncentriskt välvda högmossar.

Den centrala delen av Vakö myr utgör en i stort sett trädlös öppen mosse på ca 6 km², varav endast en mindre del ingår i detta naturreservat. Vakö myr har höga ornitologiska värden med bland annat häckande ljungräp, orre, trana och grönbena.

Inom Tyringemossen är högmossen nästan helt öppen. En del äldre diken förekommer men anses inte vara av sådan betydelse att myren kan anses vara degenererad. Växterna är typiska med bland annat klocklång, tuvull, ljungräp etc. Mossor som dominerar i bottenskiktet är olika vitmossor. Den skogsbevuxna myrens träd- och buskskikt domineras av ungbjörk och tall men även gran och pors förekommer. På grund av branden 1992 är större delen av trädskiktet ganska ungt. Det finns fortfarande brända torrakor kvar. Den östra delen av området utgörs av en degenererad mosse vilken består av öppet vatten samt ett stort inslag av halvgräs bland annat fläckstarr. Den tidigare torvbrytningen har dessutom sänkt marknivån avsevärt jämfört med mosseplanet. Inom naturreservatet förekommer också ett mindre brandfältsskogsområde.



Vakömyr delas mellan Kronoberg och Skåne län.

Kronobergsdelen utgör naturreservat (rastrerat område) sedan år 1998.

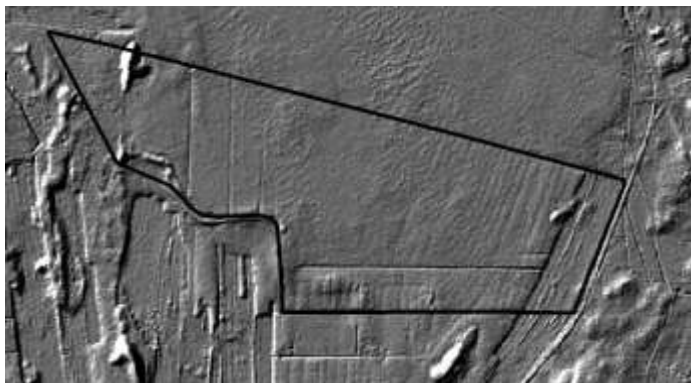
Tyringemossen utgör Vakömyrs sydvästra del. Det markerade området i öster utgör det blivande naturreservatet Vakö myr i Skåne län.

2.3.2 Geologi och Hydrologi

Tyringemossen är beläget i gränsområdet mellan Sydöstra Smålands skogs- och sjörika slättnområde och Nordöstskaånes barrskogslandskap knappt 150 meter över havet.

Berggrunden utgörs av näringsfattig gnejs i hela området. De lösa jordarterna utgörs av torv (död vitmossa som kompakterats. Den årliga tillväxten för hydrologiskt intakta myrar uppgår till cirka 1mm/år).

Tyringemossen ligger inom Helgeåns avrinningsområde. Tillrinningsområdet är ca 16 km², varav största delen utgörs av myren själv. Förutom öar och uddar är andelen fastmark begränsad till kantzonerna som dräneras i riktning mot myren. Ett flertal stora diken går i nord-sydlig riktning över Tyringemossen och ett kraftigt krondike går i väst-östlig riktning.



En höjdsuggningskarta visar var diken på myren ligger

Lindhultsåsen är en större nord-sydlig orienterad isälvsavlagring som genomkorsar Vakö myr. I reservatets västligaste del sticker några av isälvsavlagringens små kullar, bestående av grus och grusig sand, upp genom torven. Det är inte otänkbart att åsen påverkar mossens hydrologi och avrinning. Det är svårt att urskilja någon egentlig vattendelare för hela Vakömyr, avrinningen sker söderut, men även norrut till Helgeåns vattensystem via flera mindre vattendrag. De mest betydelsefulla avvattnar myren i sydväst, och sydost mot Rönnebodaån, (del av Bivarödsån, ett av Helgeåns biflöden) och i nordväst. Mossen utövar en reglerande effekt när det gäller avrinningen till det regionalt särskilt värdefulla

vattendraget Rönnebodaån och Helge å, liksom även när det gäller klimatet i mossens omgivningar.

2.3.3 Fågelfaunas bevarandevärden

På Tyingemossen häckar eller uppehåller sig ett antal fågelarter som är upptagna i EU:s fågeldirektiv och för vilka särskilda skyddsområden ska avsättas, däribland grönbena, orre, pärl- och sparvuggla. Ytterligare en fågelart som har observerats i området är nattskär, som är en rödlistad art och som trivs i gles tallskog. Tidigare har Vakö myr utgjort en bra häckningslokal för ljungpipare (som kräver stora öppna områden utan uppslag av tall). I dagsläget är ljungpiparen troligen helt utgången som Skånsk häckfågel. Ljungpipare häckar dock på den småländska sidan av Vakö myr med några exemplar.

2.3.4 Kulturmiljö

Inga fornlämningar finns registrerade inom naturreservatet. Myren är starkt påverkad av mänsklig verksamhet iform av dikning och torvtäkt. I myrens östra kant har det funnits en järnväg (rälsen finns kvar) som fraktade torv från strötorvfabriken ner till Hököns samhälle.

2.3.5 Vegetation

Tyingemossen utgör ett utpräglad mossemyrkomplex, vilket innebär att större delen av upptas av ombrogen mosse, d.v.s. ej påverkad av vatten från omgivande fastmark. Som nämnts ovan dominerar kalmossen, men bårder med trädbevuxen myr, främst tall, finns i kantområdet.

Vegetationen på kalmossen är artfattig och kan delas upp i ristuvor, fastmattor och lösbottnar. Branden har påverkat vegetationen genom att tuvigheten har minskat och därmed vegetationen till dessa. Tuvigheten har successivt återbildats, även om processen är långsam och ojämn.

Ristuvorna domineras av främst ljung (*Calluna vulgaris*), men även av kråkbär (*Empetrum nigrum*), tranbär (*Vaccinium oxycoccos*), klockljung (*Erica tetralix*), rosling (*Andromeda polifolia*), tuvsäv (*Trichophorum cespitosum*), rundsileshår (*Drosera rotundifolia*) och hjortron (*Rubus chamaemorus*). Bottenskiktet domineras av de torvuppbyggande vitmossorna, i de torraste partierna förekommer lavar, främst Cladoniaarter.

Fastmattor utbreder sig i grunda höljar som är vattendränkta enbart under en kortare del av vegetationsperioden. I fältskiktet växer främst tuvull (*Eriophorum vaginatum*), tuvsäv, klockljung, tranbär och rundsileshår. Bottenskiktet består av till stor del samma vitmossor som på tuvorna, utom i de blötaste delarna, där flytvitmossa (*Sphagnum cuspidatum*) dominerar.



Sileshår – en växt som lever på små flugor och myggor



Överblommad klockljung

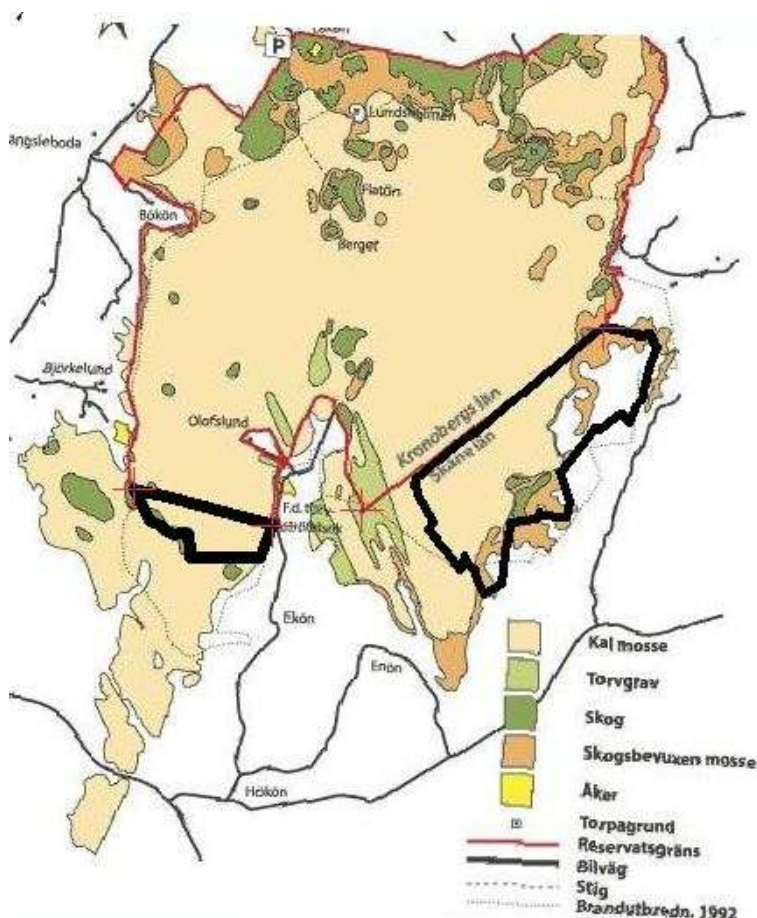
Lösbottnar är till största delen nakna höljar utan slutet bottenskikt. Artsammansättningen är liknande den i fastmattorna, men arterna växer glesare. Karaktäristiskt för Vakö myrs lösbottnar är frekvent förekomst av vitag (*Rhynchospora alba*) och storsilesår (*Drosera anglica*).

Vegetationen i de gamla torvgravarna är av fattigkärrtyp. Den dominerande arten i fattigkärren är flaskstarr (*Carex rostrata*), särskilt i de blötaste delarna. Även myrlilja (*Narthecium ossifragum*) och skvattram (*Ledum palustre*) förekommer.

Sammanfattningsvis kan vegetationen på myren beskrivas som en utpräglat västlig typ med karaktärsarterna klockljung, myrlilja samt de rödaktiga Sphagnumarterna. Branden har på många sätt gynnat naturvärdena på myren, främst genom att igenväxningen hindrades och vattennivån höjdes, vilket är en fördel för t.ex. fågellivet.

2.3.6 Allmänhet och friluftsliv

Tillgängligheten till myren på den Skånska sidan är ännu så länge begränsad jämfört med på Kronobergs sidan. Besökare som tar sig ut till den öppna myren möts av en hänförande storslagenhet och en i det närmaste total tystnad. Myrens intressanta fågelfauna utgör en stor attraktionskraft bland ornitologer. Åren efter den stora branden var myren ett populärt besöksmål bland allmänheten. Naturreservatet kan nås från den enskilda skogsbilväg, som utgår från västra delen av Hökön. Det är cirka 1,5 kilometer från Hökön ut till naturreservatet.



Översiktskarta med markerade parkeringsplatser, naturförhållanden och brandgräns.

3. Planerad markanvändning och skötselåtgärder

3.1 Övergripande beskrivning av bevarandemål och skötselåtgärder

Naturvärdena utgör grunden för skötseln av naturreservatet. För att bibehålla och återfå naturvärden behöver restaureringsåtgärder ske inom naturreservatet. Detta gäller främst den tidigare öppna mossen som sakta växer igen med främst tall och de avvattande diken. Om en skogsbrand skulle uppstå inom naturreservatet bör släckningsinsatserna inriktas på att skydda områdena utanför naturreservatet.

3.2 Skötselområden

Naturreservatet har delats in i fem olika skötselområden utifrån planerad markanvändning enligt nedan.

- Öppen mosse cirka 14,8 hektar
- Degenererad mosse cirka 1,9 hektar
- Skogsbevuxen myr cirka 10,3 hektar
- Brandfältsskog cirka 1 hektar

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

I detta kapitel ges en beskrivning av områdena, bevarandemål, skötselåtgärder och eventuella restaureringsåtgärder.

4.1 Skötselområde Öppen mosse cirka 14,8 hektar

4.1.1 Beskrivning

Området utgörs i dagsläget av en öppen högmosse till begynnande rismosse med enstaka träd. I området finns ett 10-tal större diken som avvattnar mossen. Arealen öppen mosse får öka på bekostnad av skötselområdet skogsbevuxen myr och degenererad mosse. Till följd främst av ändrad hydrologi och ett högt kvävenedfall växer öppna mossar igen mycket fortare än vad som skulle ha varit naturligt. Naturtypen utgör en prioriterad EU-naturtyp.



Öppen mosse i riktning mot Kronobergs län

4.1.2 Bevarandemål

Öppen mosse som är lämplig häckningsmiljö för ljungpipare och grönben samt spelplats för orre. Mossen ska utgöra en fullgod levnadsmiljö för bl.a. vitmossor, klockljung, silesår och rosling. Området ska i princip vara helt fritt från träd.

4.1.3. Restaureringsåtgärder

- Avverkning av träd. Inom en cirka 50 meters linje från det angränsande skötselområdet skogsbevuxen myr får enstaka (0-10 stycken per hektar) tallar och björkar sparas. Förvaltaren får avgöra om avverknings- och röjningsrester ska brännas, lämnas kvar inom naturreservatet, där risk för att skada naturvärdena ej föreligger eller föras bort från naturreservat.
- Utredda förutsättningarna att återställa vattenregimen och om detta är möjligt inhämta erforderliga tillstånd och verkställa en restaurering.
- Körskador får ej uppstå.

4.1.4 Skötselåtgärder

- Röjning av uppkommande träd och buskar på det öppna mosseplanet. Förvaltaren får avgöra om avverknings- och röjningsrester ska brännas, lämnas kvar inom naturreservatet, där risk för att skada naturvärdena ej föreligger eller föras bort från naturreservat.
- Körskador får ej uppstå.

4.2 Skötselområde Skogsbevuxen myr cirka 10,3 hektar

4.2.1 Beskrivning

Cirka 20 årig skog bestående av främst tall och björk med inslag av enstaka granar. Hela området brann upp vid branden år 1992. Det finns inga grova tallar kvar efter branden. Naturtypen utgör en prioriterad EU-naturtyp. Skötselområde öppen mosse får öka i areal på bekostnad av skötselområde skogsbevuxen myr.



Skogsbevuxen myr

4.2.2 Bevarandemål

Skogsbevuxen myr med tall och björk. Skogen bör vara gles och luckig. Krontäckningen bör vara mellan 30-70%. Området ska utgöra ett lämpligt födosöksområde för orre (äter bl.a. björkknoppar) och vara ett framtida potentiellt häckningsområde för nattskärar och pärluggla. Den trädklädda myrmarken ska utgöra en fullgod levnadsmiljö för bl.a. olika vitmossor och olika arter av starr. Mängden död ved ska vara hög.

4.2.3. Restaureringsåtgärder

- Naturvårdsgallringar (fällning, ringbarkning etc) i syfte att uppnå bevarandemålet. Det är angeläget att röjning kommer tillstånd snarast då trädsiktet håller på att sluta sig. Mängden nytillkommen död barrved får inte stå i strid med Skogsvårdslagens skogsskyddsparagraf. Vid initial röjning bör cirka 90% av det avverkade materialet utköras, framförallt för att minska näringshalten i området.
- Körskador får ej uppstå.

4.2.4 Skötselåtgärder

- Vid behov återkommande naturvårdsgallringar (fällning, ringbarkning etc). Efter restaureringsfasen ska allt avverkat material ligga kvar som död ved.
- Körskador får ej uppstå.

4.3 Skötselområde Degenererad mosse cirka 1,9 hektar

4.3.1 Beskrivning

Område i vilket det tidigare har bedrivits torvtäkt. Idagsläget består området av en mängd långsmala torvgravar i nordöstlig-sydvästlig riktning som är bevuxna med bl.a. flaskstarr, vitmossor och stor björnmossa. Området är ”bottenlöst” varför besök ej rekommenderas. I anslutning till de större torvgravarna kan skogssnäppa tänkas häcka.



Degenererad mosse

4.3.2 Bevarandemål

Enligt Natura 2000:s bevarandeplan ska området på lång sikt övergå till att bli en högmosse pånytt. I detta fallet kan åtgärder ej sättas in utan att det påverkar mark, i torvtäktens förlängning, som ligger utanför naturreservatet. Även om insatser sätts in bedöms det som ett synnerligen svåruppnåeligt mål. Restaurering av Tyingemossens degenererade del torde klassas tämligen lågt vid jämförelse med restaurering av andra motsvarande myrobjekt.

4.3.3. Restaureringsåtgärder

- Hydrologisk utredning som belyser möjligheterna och kostnaderna för återställning av hydrologin.
- Röjning av uppkommande träd och buskar inom den degenererade mossen. Förvaltaren får avgöra om avverknings- och röjningsrester ska brännas, lämnas kvar inom naturreservatet, där risk för att skada naturvärdena ej föreligger eller föras bort från naturreservat.
- Återställning av hydrologin.
- Körsdador får ej uppstå.

4.3.4 Skötselåtgärder

- Röjning av uppkommande träd och buskar på det framtida öppna mosseplanet. Förvaltaren får avgöra om avverknings- och röjningsrester ska brännas, lämnas kvar inom naturreservatet, där risk för att skada naturvärdena ej föreligger eller föras bort från naturreservat.
- Körsdador får ej uppstå.

4.4 Skötselområde brandfältsskog cirka 1 hektar

4.4.1 Beskrivning

Cirka 20 årig tät skog bestående främst av björk och tall med inslag av enstaka granar. Alla träd har uppkommit efter branden.



Skog uppkommen efter branden år 1992

4.4.2 Bevarandemål

Naturligt uppväxande brandsuccessionsskog.

4.4.3 Skötselåtgärder

Området lämnas för friutveckling. Det troliga är att området på lång sikt kommer att bli en granskog med enstaka högvuxna tallar. Farliga träd längs vägen får tas ned och utläggas i naturreservatet.

5. Friluftsliv och turism

Tillgängligheten till Vakö myr på den Skånska sidan är ännu så länge begränsad. Besökare som tar sig ut till den öppna myren möts av en hänförande storslagenhet och en i det närmaste total tystnad. Myrens intressanta fågelfauna utgör en stor attraktionskraft bland ornitologer. Åren efter den stora branden var myren ett populärt besöksmål bland allmänheten. Mot bakgrund av tillgängliga resurser bedöms i dagsläget inte som aktuellt att anlägga några särskilda anordningar (parkeringsplats, leder etc) för besökare till Tyingemossen. Det närliggande blivande naturreservatet Vakö myr utgör ett betydligt mer lämpligt besöksobjekt. Tyingemossen nås lättast från den enskilda skogsbilväg med bom, som utgår från västra delen av Hökön. Bilen parkeras lättast i anslutning till där den enskilda vägen börjar inne i Hökön. Det råder förbud att köra in för obehöriga och vändmöjligheterna är mycket begränsade. Därefter vidtar en promenad på cirka 1,5 kilometer till Tyingemossens västra del. Till den östra delen är det ytterligare några hundra meter (vägen till mossen delar sig i en västlig och en östlig sträckning). Besökaren rekommenderas att bege sig till den västra delen då det är lättast att bege sig ut på myren den vägen. Väljs den östra vägen kommer besökaren enbart till den degenererade mossen vilken ej rekommenderas att bege sig ut på då området är ”bottenlöst”.

Generellt gäller att miljövänligt material ska eftersträvas vid val av material på anordningar, skyltar och gränsstolpar.

5.1 Information

En informationsskylt sätts upp vid naturreservatets sydvästra del, där vägen svänger skarpt till vänster ungefär vid koordinat X452002, Y6261131.

5.2 Tillgänglighet, parkering

Det anses ej föreligga något behov av att anordna några särskilda leder inom naturreservatet. Det närliggande blivande naturreservatet Vakö myr utgör ett mer besöksvänligt område.

5.3 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning utförs enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov.

6 Konsekvenser av klimatförändringarna

Nederbörds mängderna tros öka höst och vintertid, vilka kommer, i synnerhet om myren restaureras, att magasineras i en ännu högre utsträckning i myren. Vatten kommer sedan att kunna läcka ut till omgivningen under de prognostiserade torrare somrarna vilket kommer att gynna allt biologiskt liv och samhället i stort. En restaurerad myr kommer även att minska risken för översvämningar vid skyfall sommartid. Risken att invasiva arter kommer in i området och slår ut den inhemska florin och faunan ökar med ett varmare klimat.

7. Jakt

Jakt får ej bedrivas på skogshönsen orre, tjäder och järpe. Det krävs vidare Länsstyrelsens tillstånd för att få uppföra nya jakttorn. I dagsläget finns minst tre jakttorn inom naturreservatets gränser. Jakttorn bör ej placeras ute på själva myren då de förtar ”vildmarksintrycket”. Jakttorn bör placeras inom skötselområde skogbevuxen myr i anslutning till den öppna mossen.

I föreskrifterna för naturreservatet finns bl.a. följande undantag:

- A3 jakträttsinnehavaren får hämta fällda älgar i samband med jakt, körskador ska minimeras så långt möjligt,
- A5 jakträttsinnehavaren får siktröja skjutgator i anslutning till befintliga jakttorn,
- Föreskrifterna C3, C6 och C7 gäller ej i samband med jakt.

8. Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av bevarande-/skötselmål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Uppföljning av utvecklingen av skötselområdena inklusive de ornitologiska värdena.

Vart 5:e år:

Tillse att skylten är hel och ren samt att informationen är aktuell.

9.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skylt.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

10 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

11 Kostnader och finansiering

11.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

11.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren (Länsstyrelsen) ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av 1 styck informationsskylt, inklusive skyltställ,
- hydrologisk utredning för mossen och eventuellt kommande restaurering,
- genomförande av restaurerings- och skötselåtgärderna,
- övervakning av florans och faunans utveckling,
- uppföljning av skötselåtgärder,
- tillsyn av naturreservatet,

12. Prioritering av föreslagna åtgärder

Prioriteringen utgår ifrån dagens behov.

1. Utmärkning av naturreservatet.
2. Røjning i skötselområde skogsbevuxen myr
3. Avverkning av träd på den öppna mossen och på den degenererade mossen.
4. Hydrologisk undersökning inför eventuell restaurering.

13. Källor

13.1 Litteratur

- Gärdenfors, U., 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*: Artdatabanken, SLU.
- Länsstyrelsen i Kristianstad län. 1996: *Från Bjäre till Österlen, Skånska natur- och kulturmiljöer*. Länsstyrelsen i Kristianstad län.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län. 2005: *Bevarandeplan för Natura 2000-område SE0320156*.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län. 1998: *Beslut och skötselplan*. Ärende nr: 231-5549-98.
- Länsstyrelsen i Kristianstads län, planeringsavdelningen. 1983. *Myrar i Kristianstads län*.
- Länsstyrelsen i Skåne län., *Häckfågelinventeringen på Skånska myrar år 2006*,
- Naturvårdsverket. 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.
- Naturvårdsverket. 2007: *Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Götaland*. Rapport 5670.
- Aronsson, G., 1977 och 1993: *Häckfågelfaunan på Vakö myr*.
- Aronsson, G., 1998. *Häckfågelfaunan på Vakö myr*.
- Nilsson, L-O., Ståhlberg D., & Åhlberg P., 1997: *Vakö myr: en studie hur en brand kan påverka ett reservatbildningsärende*. Rapport från Ekologihuset. Lunds universitet.
- Ehnström, B., 1992: *Allmänna Skogsskydds- och naturvårdsaspekter på bränd barrskog*. Rapport 4 -225. SLU.
- Nilsson, S G., 1980: *Synpunkter på "Vakö myr, naturinventering 1979"*. Opublicerad.
- Ney, J., 2010: *Vad döljer Wager myr eller Vakö myr*. Opublicerad.
- Flora och Fauna årg 101:3, 2006, *Öppna mossar växer igen i Sydsvrige*,
- Häckfågelinventeringen på Skånska myrar år 2006, Länsstyrelsen i Skåne län.

13.2 Kartor

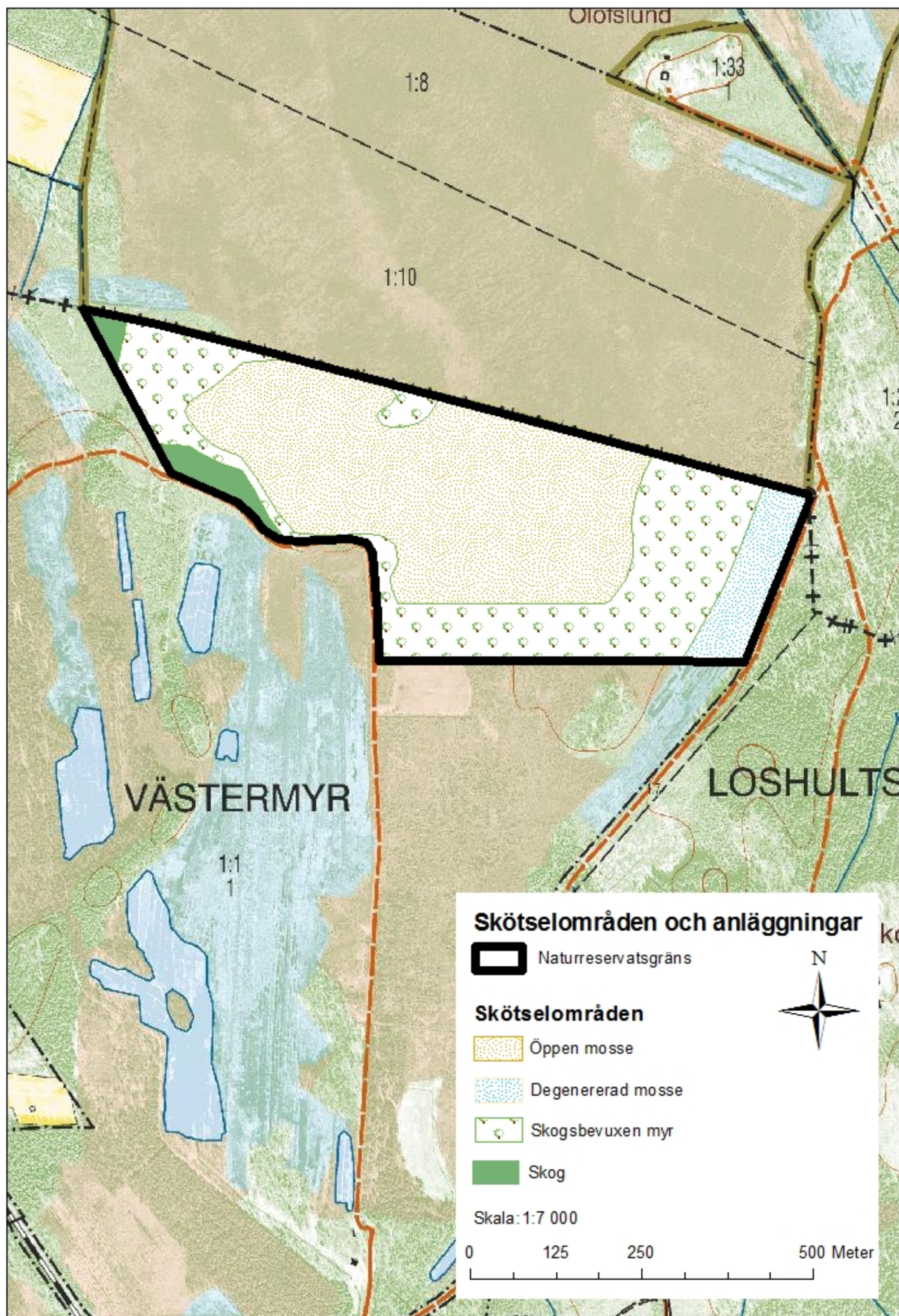
- *Beskrivning till berggrundskarta över Kronobergs län*. Sveriges geologiska undersökning serie K nr 142, Wik, N.-G., Claesson, D., Bergström, U., Hellström, F., Jelinek, C., Juhojuntti, N., Jönberger, J., Kero, L., Lundqvist, L., Sukotjo, S & Wikman, H., 2009.
- *Beskrivning till jordartskartan 4E Tingsryd SV*. Sveriges geologiska undersökning serie K nr 162, Persson, M., 2009.
- Karta över Skåne., 1684 och 1687., Gerhard von Buhrman.
- Ägobyte, Laga skifte 1903, 11-LOS-158, Lantmäterimyndigheternas arkiv
- Häradsekonomiska kartan., Kärraboda J112-3-7, Rikets allmänna kartverksarkiv, Lantmäteriet
- Häradsekonomiska kartan., Killeberg J112-3-6, Rikets allmänna kartverksarkiv, Lantmäteriet
- Ekonomiska kartan, Hökön J133-4E2a 51, 1949, Rikets allmänna kartverksarkiv, Lantmäteriet
- Ortofoto, 1994, Lantmäteriet
- Karta över Vakö myr, Länsstyrelsen i Kronobergs län
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

14. Påträffade Natura 2000- och rödlistade arter

Ute på Vakö myr har bl.a. följande fåglar påträffats. Dessa arter finns sannolikt även inom naturreservatet.

Latinskt namn	Svenskt namn	Kod enl. EU:s fågeldirektiv	Hotklass (enligt rödlistan)*
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Nattskärra	A224	VU
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	A236	
<i>Glaucidium passerinum</i>	Sparvuggla	A217	
<i>Tetrao tetrix</i>	Orre	A409	
<i>Tetrao urogallus</i>	Tjäder	A108	
<i>Tringa glareola</i>	Grönben	A166	
<i>Pluvialis apricaria</i>	Ljungpipare	A140	
<i>Asio flammeus</i>	Jorduggla	A222	
<i>Aegolius funereus</i>	Pärluggla	A223	

*Rödlistade arter anges med förkortning av hotklass enligt Artdatabankens rödlista från år 2010. Arter i kategorierna Kunskapsbrist (DD), Försvunnen (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU) och nära hotad (NT).



Tyringemossen utgör en del av Vakö myr som är en av Sydsveriges största skyddade myrar. Hela området inom Tyringemossen påverkades av brand år 1992. Den öppna mossen är hänförande vacker och tystnaden påtaglig. Här förekommer ett av Sydsveriges bästa orrspel. I kanten av myren finns delvis äldre barrskog med häckande tjäder.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske



**Länsstyrelsen
Skåne**

Östra Boulevarden 62 A, 291 86 Kristianstad
Kungsgatan 13, 205 15 Malmö
Tel 044/040-25 20 00, Fax 044/040-25 21 10
E-post: skane@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/skane